

Sygn. akt VII U 18/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lipca 2020 r.

Sąd Rejonowy w Bydgoszczy VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Katarzyna Błażejowska

po rozpoznaniu w dniu 17 lipca 2020 r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym

sprawy L. L. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o zasiłek chorobowy

na skutek odwołania L. L. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 3 grudnia 2019 r. nr (...)

oddala odwołanie.

SSR Katarzyna Błażejowska

Sygn. akt VII U 18/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 grudnia 2019 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił L. L. (1) prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 31 stycznia 2019 r. do dnia 20 lutego 2019 r. i zobowiązał ubezpieczonego do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 2 564,94 zł wraz z odsetkami. W uzasadnieniu organ wskazał, iż na podstawie zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego niezdolność ubezpieczonej do pracy od 31 stycznia 2019 r. do dnia 20 lutego 2019 r., placówka ZUS wypłaciła mu zasiłek chorobowy w kwocie 2 564,94 zł, po ustaniu zatrudnienia u płatnika składek L.-M. Polska. W wyniku przeprowadzonego postępowania wyjaśniającego ZUS ustalił, że w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy, tj. od dnia 18 lutego 2019 r. ubezpieczony podjął zatrudnienie w firmie (...) na podstawie umowy i z tego tytułu został zgłoszony do ubezpieczeń społecznych. Organ wskazał, iż zgodnie z pismem płatnika składek od dnia 18 lutego 2019 r. do dnia 20 lutego 2019 r. ubezpieczony wykonywał czynności wynikające z zawartej umowy i za te dni otrzymał wynagrodzenie, natomiast o fakcie wykonywania pracy w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy nie poinformował płatnika zasiłków – ZUS. W ocenie organu ubezpieczony w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy świadczył pracę i wykorzystywał zwolnienie lekarskie niezgodnie z jego celem, zaś o tym fakcie nie poinformowała placówka ZUS, wprowadzając w błąd płatnika zasiłków. W ocenie organu powyższe okoliczności wyłączają prawo ubezpieczonego do zasiłku chorobowego za sporny okres, w związku, z czym wypłacone świadczenie podlega zwrotowi.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł L. L. (1) domagając się jej zmiany poprzez ustalenie, że jest zobowiązany do zwrotu pobranego zasiłku chorobowego za okres od dnia 18 lutego 2019 r. do dnia 20 lutego 2019 r., tj. za okres 3 dni. W uzasadnieniu wskazał, iż po zwolnieniu z pracy u płatnika składek (...) podjął leczenie w związku ze stwierdzeniem

depresji, które trwało 4 miesiące. Ubezpieczony wskazał, iż w wyniku podjętego leczenia poczuł się lepiej, wobec czego postanowił podjąć pracę. Jednocześnie ubezpieczony podniósł, iż poinformował o tym fakcie ZUS, jednakże umowę o pracę otrzymał później. W ocenie ubezpieczonego niesłusznie został pozbawiony zasiłku chorobowego za cały okres, bowiem wykonał swój obowiązek i poinformował organ rentowy o podjęciu nowego zatrudnienia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując swoje stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

L. L. (1) oświadczeniem z dnia 18 grudnia 2018 r. wystąpił o zasiłek chorobowy za okres po ustaniu ubezpieczenia chorobowego, wskazując, iż nie kontynuuje i nie prowadzi działalności zarobkowej, w tym nie ma zawartej umowy o pracę. W okresie od dnia 31 stycznia 2019 r. do dnia 20 lutego 2019 r. W związku z ustaniem zatrudnienia u płatnika składek (...), zasiłek chorobowy za powyższy okres wypłacił Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

W dniu 18 lutego 2019 r. ubezpieczony podjął zatrudnienie u płatnika składek (...) (...) na podstawie umowy o pracę. Ponadto w okresie od dnia 18 lutego 2019 r. do dnia 20 lutego 2019 r. wykonywał czynności wynikające z zawartej umowy o pracę oraz otrzymał z tego tytułu wynagrodzenie. Nadto płatnik składek zarejestrował ubezpieczonego od dnia 18 lutego 2019 r. O podjęciu zatrudnienia, ubezpieczony nie poinformował organu rentowego.

Pismem z dnia 18 października poinformował ubezpieczoną o wszczęciu postępowania wyjaśniającego, w wyniku, którego decyzją z dnia 24 lutego 2020 r. odmówił ubezpieczonej prawa do zasiłku chorobowego za okres od dnia 10 września 2019 r. do dnia 7 października 2019 r. i zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 2 394,56 zł wraz z odsetkami.

Okoliczności bezsporne

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie było zasadne, wobec czego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumentację przedłożoną do akt sprawy i akt rentowych, których autentyczność i wiarygodność nie była kwestionowana przez strony postępowania. Sąd oceniając materiał dowodowy kierował się zasadami logicznego rozumowania oraz doświadczeniem życiowym.

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny nie był pomiędzy stronami sporny. Spór natomiast tyczył się jedynie oceny czy ubezpieczonemu przysługuje prawo do zasiłku chorobowego od dnia 31 stycznia 2019 r. do dnia 20 lutego 2019 r. w związku z wykonywaniem pewnych czynności w ostatnim dniu niezdolności do pracy tj. 7 października 2019 roku.

Zgodnie z art. 6 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 2020 r., poz. 870, ze zm.; dalej: ustawa zasiłkowa) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Z kolei art. 7 ustawy zasiłkowej stanowi, iż zasiłek chorobowy przysługuje również osobie, która stała się niezdolna do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli niezdolność do pracy trwała bez przerwy co najmniej 30 dni i powstała:

- 1) nie później niż w ciągu 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego;
- 2) nie później niż w ciągu 3 miesięcy od ustania tytułu ubezpieczenia chorobowego - w razie choroby zakaźnej, której okres wylegania jest dłuższy niż 14 dni, lub innej choroby, której objawy chorobowe ujawniają się po okresie dłuższym niż 14 dni od początku choroby.

Natomiast zgodnie z art. 13 ust 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tego ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczenia za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Powyższy przepis określa sytuacje, które powodują, że zasiłek chorobowy nie przysługuje za okres lub po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, w sytuacji, gdy niezdolność do pracy powstała w trakcie trwania ubezpieczenia bądź po ustaniu ubezpieczenia – w warunkach określonych w art. 7 ustawy zasiłkowej. Osoba niezdolna do pracy uzyskuje prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia, jednakże niezdolność ta musi trwać minimum 30 dni i musi powstać nie później niż 14 dni od ustania tytułu ubezpieczenia. Zatem art. 13 ustawy zasiłkowej ma zastosowanie właśnie w powyższym przypadku. W niniejszej sprawie tytuł ubezpieczenia odwołującego ustał na długo przed spornym okresem, o czym świadczyć może złożone przez niego oświadczenie z dnia 18 grudnia 2018 r., w którym już wówczas wskazywał, iż nie kontynuuje oraz nie podjął innej działalności zarobkowej, w tym nie zawarł umowy o pracę.

Wobec powyższego zastosowanie w niniejszej sprawie znajduje art. 17 ust 1 ustawy zasiłkowej, który stanowi, iż ubezpieczony wykonujący w okresie orzeczonej niezdolności do pracy pracę zarobkową lub wykorzystujący zwolnienie od pracy w sposób niezgodny z celem tego zwolnienia traci prawo do zasiłku chorobowego za cały okres tego zwolnienia. Ubezpieczony podjął zatrudnienie w okresie orzeczonej niezdolności do pracy, zatem nie ma on uprawnienia do zasiłku chorobowego za cały okres niezdolności do pracy stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim z dnia 30 stycznia 2019 r.

Z kolei przepis art. 84 ust 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tj. Dz. U. z 2020 r., poz. 266 ze zm.) stanowi, iż osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego. Za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważa się (art. 82 ust 2):

1. świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do świadczeń albo wstrzymanie ich wypłaty w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania,
2. świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Ubezpieczony stał się niezdolny do pracy co najmniej w dniu 31 stycznia 2019 r. W tym dniu nie był on objęty obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym wynikającym z jakiegokolwiek stosunku pracy. Niezdolność do pracy trwała do dnia 20 lutego 2019 r. Jednakże w dniu 18 lutego 2019 r. ubezpieczony podjął czynności związane z zatrudnieniem w (...) (...) (...) oraz otrzymał z tego tytułu wynagrodzenie. Od tego dnia świadczy on zatem pracę na rzecz tego pracodawcy, co nie zostało przez odwołującego zakwestionowane. Ponadto pracodawca ubezpieczonego sam przyznał, iż za w/w okres ubezpieczony otrzymał wynagrodzenie.

Sąd orzekający wskazuje, że w judykaturze Sądu Najwyższego wielokrotnie poruszane było zagadnienie dotyczące utraty prawa do zasiłku chorobowego tj. wykonywania pracy zarobkowej w czasie orzeczonej niezdolności do pracy. Sąd Najwyższy konsekwentnie stoi przy tym na stanowisku, że tylko sporadyczna, wymuszona okolicznościami, aktywność zawodowa może usprawiedliwiać zachowanie prawa do zasiłku chorobowego. W innych przypadkach za okres niezdolności do pracy, w czasie, której ubezpieczony wykonuje pracę zarobkową, nie należy się zasiłek, lecz wynagrodzenie, przy czym nie jest niezbędne, aby wykonywana praca była niezgodna z celem zwolnienia lekarskiego (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2006 r., II UK 44/06, OSNP.2007/19-20/295). Z kolei w wyroku z dnia 15 czerwca 2007 r. (sygn. akt II UK 223/06, OSNP.2008/15-16/231) Sąd Najwyższy przyjął, że

możliwość uznania, że nie dochodzi do utraty prawa do zasiłku chorobowego występuje tylko w razie podjęcia incydentalnej i wymuszonej okolicznościami aktywności zmierzającej do osiągnięcia zarobku w czasie pobierania tego zasiłku (podobnie stanowisko Sąd Najwyższy zajął w uzasadnieniu wyroku z dnia 5 października 2005 r., I UK 44/05, OSNP.2006/17-18/279 oraz z dnia 11 grudnia 2007 r. I UK 145/07, M.P.Pr. 2008/4/212). Podjęte przez odwołującego obowiązki w dniu 18 lutego 2019 roku w ocenie Sądu nie były wymuszone okolicznościami. Jednocześnie wskazać należy na przepis art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zatem, skoro ubezpieczony wywodził, iż poinformował ZUS o podjęciu zatrudnienia u nowego płatnika składek, winien był tę okoliczność w niniejszym postępowaniu wykazać. Jednakże ubezpieczony w żaden sposób nawet nie uprawdopodobnił powyższego.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd stwierdził, że wypłacany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych zasiłek chorobowy za okres od dnia 31 stycznia 2019 r. do dnia 20 lutego 2019 r. był świadczeniem nienależnym, a tym samym istnieją podstawy do jego zwrotu na podstawie art. 66 ust 2 ustawy chorobowej, zgodnie, z którym jeżeli świadczenie zostało pobrane nienależnie z winy ubezpieczonego lub wskutek okoliczności, o których mowa w art. 15-17 i art. 59 ust 6 i 7 wypłacone kwoty podlegają potrąceniu z należnych ubezpieczonemu zasiłków bieżących oraz z innych świadczeń z ubezpieczeń społecznych lub ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Jednocześnie mając na uwadze wprowadzenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 20 marca 2020 r. stanu epidemii oraz treść art. 15z² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, dodanym ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2, jeżeli w sprawie rozpoznawanej według przepisów Kodeksu postępowania cywilnego postępowanie dowodowe zostało przeprowadzone w całości, sąd może zamknąć rozprawę i wydać orzeczenie na posiedzeniu niejawnym po uprzednim odebraniu od stron lub uczestników postępowania stanowisk na piśmie, Sąd pismem z dnia 17 czerwca 2020 r. zwrócił się do stron niniejszego postępowania o złożenie stosownego oświadczenia. Wobec braku zastrzeżeń, Sąd zamknął rozprawę oraz wydał niniejsze orzeczenie na posiedzeniu niejawnym.

W tym stanie rzeczy, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴§1 k.p.c., Sąd oddalił odwołanie.

SSR Katarzyna Błażejowska